

Mansikka

Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2024

1. Yleistä

Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n johtavana ajatuksena on paikallinen kehittäminen elämisen, asumisen ja elinkeinoelämän mahdollisuuksia tukemalla. Keskeisimmät arvomme ovat paikallisuus, yhdessä tekeminen, ihmisläheisyys ja avoimuus. Mansikka ry:n toiminta-alueeseen kuuluvat Pohjois-Savon eteläisimmät ja lounaiset kunnat: Suonenjoki, Tervo, Vesanto, Rautalampi, Leppävirta ja Varkauden maaseutualue. Toimialueella asuu noin 43 156 asukasta (31.12.2019 tilanne).

Mansikan toiminta-alueen vahvuuksia ovat puhdas luonto, vahva elintarviketeollisuus ja erikoiskasvinviljely sekä maaseutukulttuuri ja yhteisöllisyys. Alueen haasteita ovat olleet väestön ikääntyminen ja muuttotappio sekä työvoiman saanti. Viime vuosina maailmaa ja yhteiskuntaa ovat myllertäneet monet muutokset, kuten korona, Ukrainan sota sekä siitä seuranneet energiakriisi ja kustannusten nousu.

Vuonna 2024 jatketaan 2023 alkanutta Leader-rahoituskautta. Tukien kysyntä on ollut vilkasta ja vuodesta odotetaan vilkasta myös tukihakemusten käsittelymäärissä. Kaikessa maaseuturahoituksen kehittämisessä on entistä vahvemmin painotettuna ilmasto- ja ympäristövaikutusten hallinta. Yritystuissa on useita uusia kehittämistukivälineitä, joiden kysyntä on ollut vielä väisua monestakin syystä. Korkeat korot ja epävarmat talousnäkymät heijastuvat yritysten kehittämistöön heikentävästi. Lisäksi korkeat korot ja yleinen pankkirahoituksen kiristyminen voivat hidastaa yritysten kehittämistavoitteiden toteuttamista. Yhdistyspuolella kysynnän odotetaan olevan vilkasta aikaisempien vuosien tapaan. Varkauden osalta odotetaan paljon uusia toimijoita ja ideoita kaupunkialueelta, joka on nyt uutena mukana koko alueeltaan Leader-ohjelmassa.

Mansikan jäsenmäärässä ei odoteta vuonna 2024 suuria muutoksia.

Mansikan taloudellinen tilanne on erittäin hyvä. Oman pääoman tilanne on hyvä.

2. Leader-toiminta

Vuonna 2024 toteutetaan paikallista Siemenistä hedelmiin -kehittämisstrategiaa. Strategialle on myönnetty vuosille 2023–2027 yhteensä 3,4 milj.€, josta hankerahoituksen osuus on 2,6 milj.€ ja toimintarahana osuus 800 000 €. Strategian painopisteet ovat

1. Elinvoimainen maaseutu – Muuta takaisin elämään
2. Vahvat ja kehittyvät yritys ympäristöt
3. Uudistuva ja kestävä yhteiskunta
4. Älykäs tulevaisuus

Lisäksi strategiaan on kirjattu kehittämisen teemakokonaisuuksina Nuorisoleader, Älykkäät kylät, Ikä-Leader ja Kansainvälisyys. Näille kokonaisuuksille on asetettu tavoitteita sekä sisältöjä, joita voidaan toteuttaa strategian painopisteiden alla. Nuorisoon ja ikäihmisiin kohdistetaan erityistä huomiota strategian toteuttamisessa.

Vuodelle 2024 Leader-rahoituksen myöntövaltuus on noin 800 000 €, lisäksi vuodelta 2023 on siirtyvää myöntövaltuutta noin 65 000 €.

3. Oma hanketoiminta ja aluekehittäminen

Mansikka ry toimii alueella ei pelkästään kehittämisen rahoittajana vaan myös tarvittaessa kehittäjänä. Tästä on hyviä esimerkkejä aikaisemmilta vuosilta mm. nuorten yrittäjyyskasvatuksen edistäminen YTYÄ yrittäjyyteen -hankkeella, nuorten ja päättäjien vuorovaikutuksen lisääminen Osallistun, perehdyn ja vaikutan -hankkeella sekä paikalliskehittäminen osallisuutta ja vaikuttamista lisäämällä Kirkonkylät palvelukeskuksina -hankkeella. Mansikka ry toteuttaa kehittämishankkeita, mikäli alueelta nousee esiin kehittämistarpeita ja valmista asiantuntijaorganisaatiota ei ongelman ratkaisuun ole käytettävissä. Mansikka ry seuraa aktiivisesti myös muita kuin maaseuturahaston rahoitusvälineitä ja hakee alueelle kehittämisrahoitusta. Tavoitteena on verkostoitua tehokkaasti alueen muiden toimijoiden ja rahoittajien kanssa. Ulkopuolisen rahoituksen määrän nostaminen yhdistyksen toiminnassa on tärkeä asia ja tavoitteena on jättää vähintään 1 hakemus muihin rahastoihin toimintavuoden aikana. Vuonna 2024 toiminnassa olevat Mansikan hallinnoimat hankkeet:

- HighwaySavo -vaikuttavaa viestintää Pohjois-Savon Leader -toiminnasta, 1.5.2021 - 30.6.2024
- Henkkarit kaikille 1.5.2023 - 31.3.2024
- Osallisuus kuuluu kaikille Osku 1.2.2024 – 30.6.2024
- Start up Nuori! (haettu, ei vielä tukipäätöstä)

4. Toiminnan kehittäminen ja laatutyö

Mansikka ry:ssä ei ole valmistelussa sääntömuutoksia tai ohjesääntöjen muutoksia vuodelle 2024.

Laatukäsikirjan laatiminen on aloitettu syksyllä 2023 ja valmistuu keväällä 2024.

Mansikka toteuttaa vertaisoppimista ja tiedonvaihtoa muiden Leader-ryhmien kanssa, kuten Kalakukko, Ylä-Savon Veturi, Leader Silmu ja Elävä Kainuu.

5. Hallinto

Mansikka ry:n sääntömääräinen kokous järjestetään sääntöjen mukaisesti toukokuun loppuun mennessä.

Yhdistyksen tilintarkastus on kilpailutettu keväällä 2022 ja vuosikokouksessa valittiin tilintarkastajaksi vuosille 2022–2025 (tarkastukset vuosina 2023-2026) Tilintarkastustoimisto Juha Tissari.

Leader-ryhmien hallitukset muodostetaan kolmikantaperiaatteella: edustettuna ovat maaseudun asukkaat sekä kuntien, elinkeinoelämän ja järjestöjen edustajat. Vuosikokous valitsee yhdistyksen hallituksen kolmikantaperiaatteen mukaisesti: hallituksessa on oltava kolmasosa yhteisöjen ja yritysten (yli 10 vuosityöpaikkaa), kolmasosa alueen asukkaiden ja kolmasosa paikallisen julkisen hallinnon edustajia. Hallitukseen kuuluvat puheenjohtajan lisäksi vähintään viisi (5) ja enintään yksitoista (11) jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Erikseen valittavan puheenjohtajan tulee edustaa yhtä kolmesta mandaatista ja hänet voidaan valita minkä (toimialueen) kunnan alueelta tahansa. Hallituksen puheenjohtajaksi voidaan valita sama henkilö yhtäjaksoisesti enintään neljänä vuotena. Varsinaiseksi

jäseneksi ja varajäseneksi valitaan henkilöt kolmeksi vuodeksi kerrallaan siten, että heistä on erovuorossa vuosittain kolmannes. Erovuoroista jäsentä ei voida valita uudelleen ennen kuin erovuoroisuudesta on kulunut vähintään vuosi. Hallitus pyritään muodostamaan siten, että jokainen toiminta-alueen kunta on mahdollisimman hyvin edustettuna. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Hallituksen kokouksia järjestetään tarpeen mukaan, noin 8 kertaa vuodessa, joka on kaksi kokousta enemmän kuin aikaisemmin. Aiempaa tiiviimmällä kokoustahdilla pyritään tukihakemusten nopeampaan hallituskäsittelyyn vireilletulon jälkeen.

Hallitukseen voidaan valita nuorisojäsen, joka valitaan vuosittain kiertävän kunta/alue-edustuksen mukaisesti. Jos ehdokkaita ei ole tai vuosikokous näin esittää, voidaan nuorisojäsen jättää valitsematta. Nuorisojäsenen tulee olla 18–30 –vuotias ja hänen on asuttava (henkikirjat) edustamansa kunnan alueella. Nuorisojäsenellä on osallistumis- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa, mutta ei äänioikeutta. Vuonna 2022 hallitukseen ei valittu nuorisojäsentä. Vuonna 2022 käynnistettiin Mansikan Nuoriso-Leader -ryhmän toiminta. Nuoriso-Leader -vaikuttajaryhmään kuuluu 7 nuorta Mansikan alueen kunnista. Ryhmä mm. käsittelee Nuoriso-Leader-rahoitushakemukset ja antaa hallitukselle lausunnon nuoria koskevien Leader-hankkeiden hankesuunnitelmista.

6. Yhdistyksen resurssit

Mansikka ry:ssä työskentelee toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa kokoaikaisina toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja. Toiminnanjohtaja vastaa yhdistyksen toiminnasta ja hallinnosta sekä toimii hankkeiden suunnittelu- ja valmistelutehtävissä. Toiminnanjohtaja esittelee hankkeet työryhmissä, hallituksessa sekä toimeenpanee hallituksen päätökset. Hän valmistelee myös muut hallituksen päätöstä vaativat asiat. Hankeneuvoja ohjaa ja neuvoo hankkeiden toteutusta. Hänen tehtäviinsä kuuluu mm. hankkeiden raportointien ja maksatushakemusten seuranta ja käsittely sekä yhdistyksen taloushallinto. Lisäksi tehtäviin kuuluu yhdistyksen toiminnasta tiedottaminen sekä ohjelman toteuttamiseen osallistuminen yhdessä toiminnanjohtajan kanssa.

Mansikka ry:ssä työskentelee määräaikaisissa työsuhteissa hankkeiden tilanteen mukaan vaihteleva määrä työntekijöitä. Alkuvuodesta 2024 Mansikassa työskentelee kaksi määräaikaista työntekijää. Uusia rekrytointeja ei ole suunnitteilla.

7. Edustukset

Mansikka ry:llä on edustus seuraavissa ryhmissä.:

- Itä-Suomen kalatalousryhmän seurantaryhmä: Kaikki toiminnanjohtajat
- Keski-Savon yritysneuvojien Yritys-Suomi-verkosto

Pohjois-Savon Leader-ryhmillä on edustukset seuraavissa ryhmissä. Edustus on kiertävä ryhmien kesken:

- Pohjois-Savon kylät hallitus: Eveliina Markkanen/ Ylä-Savon Veturi, varalla Minna Partanen
- Pohjois-Savon järjestöneuvosto: Seija Korhonen/ Mansikka ry
- Itä-Suomen kalatalousryhmän jaosto: Jorma Holopainen/ Kalakukko, vaihtuu Henri Huttunen/ Ylä-Savon Veturi

Lisäksi PohjoisSavon kylät ry:n ja Suomen kylät ry:n vuosikokouksiin on valtuutettu edustaja käyttämään Mansikka ry:n päätösvaltaa kokouksissa.

8. Yhdistyksen viestintä

Mansikan käytössä olevan viestintäkanavat ovat nettisivut (www.mansikkary.fi), kerran vuodessa jäsenille lähetettävä jäsenkirje ja säännöllisesti lähetettävät sähköiset uutiskirjeet. Lisäksi Mansikka ry:llä on sosiaalisen median tili Facebookissa.

Pohjois-Savon Leader-ryhmillä on yhteinen Instagram-tili ja HighwaySavolla Pohjois-Savon Leader-ryhmien yhteiset nettisivut, some-kanavat (Facebook, Instagram ja Twitter) sekä YouTube-tili. HighwaySavon tilit muuttuvat Pohjois-Savon maaseutu -tileiksi alkuvuodesta 2024 ja niitä ylläpitää jatkossa alueviestijä Kerttu Lassila.

Viestinnässä tehdään yhteistyötä edelleen muiden Pohjois-Savon Leader-ryhmien kanssa sekä ELY-keskuksen kanssa. Viestinnässä painotetaan ohjelmakauden alussa aktivointiviestintää.

9. Loppulause

Vuonna 2024 rahoitusta on käytettävissä keskimääristä enemmän, koska 2023 myöntävaltuus oli keskimääräistä pienempi tukihaun aloituksen viivästymisen vuoksi. Leader-rahoituksen osalta painotetaan uusien toimijoiden ja uusien hankeideoiden aktivointia. Kysyntä Leader-tuille on ollut vilkasta, joten odotamme paljon hyviä kehittämisideoita ja -hankkeita alueelta, joilla rahoituskausi ja alueen kehittäminen jatkuu vilkkaana.

10. Talousarvio vuodelle 2024

2024 TALOUSARVIO KEHITTÄMISYHDISTYS MANSIKKA				
Käytettävissä oleva myöntövaltuus vuonna 2024:			798 624 €	
	€			€
TULOT			MENOT	
EU+Valtio 80 %	638 900		Yritystuet	399 312
Kunnat 20 %	159 724		Hanketuet	399 312
		798 624 €		798 624 €
Toimintaraha TR3 (1.5.2023 - 30.4.2025)				
EU+Valtio 80 %	80 960		Palkat	76 300
Kunnat 20 %	20 240		Muut kulut	24 900
		101 200		101 200
Toimintaraha TUR (26.1.2023 - 31.12.2029)				
EU+Valtio 80 %	51 280		Palkat	51 700
Kunnat 20 %	12 820		Muut kulut	12 400
		64 100		64 100
Osallisuus kuuluu kaikille 1.2.2024-30.6.2025				
EU+valtio 82 %	52 316		Palkat	45 600
Kunnat 18 %	11 484		Muut kulut	18 200
		63 800		63 800
Start-Up Nuori! (1.2.2024-30.6.2025)				
JTF 80 %	51 520		Palkat	46 000
Pohjois-Savon liitto 18 %	11 592			
Mansikka ry 2%	1 288		Muut kulut	18 400
		64 400		64 400
HighwaySavo -vaikuttavaa viestintää Pohjois-Savon Leader-toiminnasta (1.2.2021-30.6.2024)				
EU+valtio 90,68 %	30 287		Palkat	17 200
Kunnat 9,32 %	3 113		Muut kulut	16 200
		33 400		33 400
Yhdistystoiminta				
Jäsenmaksut	2 170		Ostopalvelut	1 620
Muut tulot	0		Muut kulut	550
		2 170		2 170
	Yhteensä	1 127 694		Yhteensä
				1 127 694